

9.6.2014

STM/104/2014

Jakelussa mainituille

Viite

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TOIMINTAKERTOMUSKANNANOTTO TYÖTERVEYSLAITOKSEN TOIMINTAVUODESTA 2013

Sosiaali- ja terveysministeriö antaa valtion talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän toimintakertomuskannanottonsa Työterveyslaitoksen (TTL) toiminnasta vuodelta 2013 ja niistä toimenpiteistä, joihin toimintakertomus, 23.4.2014 annettu tilintarkastuskertomus ja muut selvitykset antavat ai-
hetta.

1. Yleisarvio ja valmistelu

TTL on itsenäinen, sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla toimiva julkisoikeudellinen yhteisö. TTL:n toiminnan rahoittamiseksi suoritetaan valtion vuotuisessa talousarviossa hyväksytyn toiminnan laajuuden mukaan vuosittain valtionosuutena neljä viidesosaa sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymän laitoksen talousarvion mukaisista kustannuksista. Ministeriö antaa TTL:ta koskevan kannanoton siltä osin kuin ministeriö on asettanut tulostavoitteet vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden osalta vuodelle 2013.

TTL on osallistunut aktiivisesti valtioneuvoston asetuksen hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta (708/2013) valmisteluun ja valmistellut Hyvä työterveyshuoltokäytäntö opasta.

TTL on toiminut hallitusohjelmaan perustuvan Työhyvinvointifoorumin operatiivisena toimijana ja koordinoijana. TTL on ylläpitänyt Euroopan Työterveys- ja työturvallisuusviraston kanssa toteutettavan Terveellinen työ -kampanjan internetsivuja ja osallistunut kampanjayhteistyöhön.

TULA-uudistus ja hallinnonalan tutkimustoimintaan kohdistuvat määrärahojen leikkaukset uhkaavat osittain työurien pidentämiseen tähtäävien kehittämistoimenpiteiden toteuttamista.

Kokonaisuudessaan Työterveyslaitos on vuonna 2013 saavuttanut ministeriön asettamat tulostavoitteet hyvin (arvosana 4). (Arviointiasteikko 5-1; 5=erinomainen tulos, 4 =hyvä tulos, 3=tyydyttävä tulos, 2=välttävä tulos, 1=heikko tulos)

Kannanotto on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriön sisäisessä valmisteluryhmässä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaston johtoryhmässä. Kannanotto on käsitelty ministeriön virkamiesjohtoryhmässä, esitelty hallinnonalan tulosohejauspäivillä ja TTL on antanut siitä palautteen. Peruspalveluministeri on tehnyt päätöksen kannanotosta kansliapäällikön esittelystä. Valmistelu on perustunut ministeriön sisäiseen ohjeeseen ja TTL:n toimintakertomukseen.

2. Tulossopimuksen toteutuminen

2.1. Arvio yhteiskunnallisen vaikuttavuuden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriön strategia ”Sosiaalisesti kestävä Suomi ” määritteli hallinnonalan kolme päälinjausta:

- hyvinvoinnille vahva perusta,
- kaikille mahdollisuus hyvinvointiin sekä
- elinympäristö tukemaan terveyttä ja turvallisuutta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan strategisten tavoitteiden toteutuminen ja vaikuttavuus on arvioitu Valtiovarainministeriölle annetussa hallinnonalan tuloksellisuuskertomuksessa tyydyttäväksi (asteikko: erinomainen, hyvä, tyydyttävä, välttävä).

Eläkkeellesiirtymisiän odote kuvaa työuran pituutta ja niiden vuosien keskimäärää, joina tietyn ikäisen henkilön voidaan odottaa olevan työssä jäljellä olevana elinaikanaan. Vuonna 2013 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odote työeläkejärjestelmässä oli 60,9 vuotta ja se on noussut 1,8 vuotta vuodesta 2005. Samalla sukupuolten väliset erot ovat jatkuvasti kaventuneet. Vuoden 2013 lukujen perusteella suomalaisten odotettavissa olevan työuran pituus on vajaat 34 vuotta.

Vaikka 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odote on kehittynyt suotuisasti 2000-luvulla, työkyvyttömyyseläkkeelle jääminen on kasvanut nuorten keskuudessa. Kokonaisuutena työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on Suomessa edelleen korkealla tasolla.

2.2. Arvio toiminnallisen tulostavoitteiden toteutumisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti koko hallinnonalalle yhteiset tavoitteet vuodelle 2013:

- hallinnonalan toiminnan tuottavuuden parantaminen,
- kokonaisarkkitehtuurin kehittäminen ja käyttöönotto,
- viestinnän kehittäminen,
- sukupuolten välisen tasa-arvon suunnitelmallinen edistäminen,
- riskienhallinnan, valvonnan ja sisäisen tarkastuksen kehittäminen,
- talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmän käyttöönotto (KIEKU),
- hankintatoimen ja toimitilojen käytön tehostaminen,
- henkisten voimavarojenhallinta ja kehittäminen.

TTL on kuvannut valtioneuvoston asetukseen 708/2013 sisältyvää työterveysyhteistyön käsitettä ja prosessia osana työterveyshuollon eri käytäntöjä. Työterveysyhteistyö on integroitu kaikkeen koulutukseen, kehitteillä olevaan laatujärjestelmään ja prosesseihin.

Työkyvyn tuen, mukaan lukien case-management, toimintamalleja on kehitetty ja koulutusta on suunniteltu.

TTL on osallistunut työterveyshuollon erikoislääkärikoulutusta koskevan rahoituslain valmisteluun ja jatkanut yhteistyötä ammattikorkeakoulujen kanssa pätevyitysmiskoulutuksen opetussuunnitelman uudistamiseksi. Pätevyitysmiskoulutuksessa ja täydennyskoulutuksessa on panostettu mm. tarinä ja liuotinpe-
räisten haittojen alitunnistus ym. hankkeissa kehitettyihin käytäntöihin ja aihepiireihin.

TTL on jatkanut seittihankkeita (hanke alueellisten työterveyshuoltoyksiköiden perustaminen ja niiden toiminnan kehittäminen) suunnitellusti Lapissa, Pohjanmaalla ja Savossa.

TTL on osallistunut ohjeistuksen laatimiseen työttömien terveystalvelujen toteuttamisesta kunnissa yhteistyössä STM:n, Kelan, THL:n ja Kuntaliiton kanssa.

TTL on osallistunut opiskeluterveydenhuollon kehittämiseen ja toiminut aktiivisesti SORA -
lainsäädännön edellyttämän toiminnan ja toimintamallien kehittämiseksi.

TTL on toteuttanut Työhyvinvointifoorumin operatiivista toimintaa mm. verkostotoiminnalla, ratkaisumallien tuottamisella työpaikkojen työhyvinvoinnin tukemiseksi sekä aloittamalla TEPSI- työpaikkojen hyvien käytäntöjen tietopankin rakentamisen.

Työterveyslaitos on osallistunut aktiivisesti sosiaali- ja terveysministeriön ympäristöherkkyysverkoston toimintaan.

Työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksiä koskevat tavoitteet saavutettiin erittäin hyvin. Myös VMBaron viime vuonna ensimmäisen kerran tehneen TTL:n työtyytyväisyysindeksit ovat valtion keskitason yläpuolella (noin 3,5). Sairauspoissaolojen määrä oli 2,3 prosenttia (tavoite enintään 3,4 %). Eläkkeelle siirtymisessä tavoite on lähes saavutettu, keski-ikä oli 63,9 vuotta (tavoite vähintään 64 vuotta).

Työterveyslaitoksessa ei ollut uusia työkyvyttömyyseläketapauksia. Työterveyslaitoksen työn luonteen vuoksi on luontevaa, että TTL:ssä on enemmän määräaikaista, mutta osuus oli vain 23 prosenttia (tavoite enintään 25 %).

3. VTV:n ja muiden tarkastusten huomiot

Sosiaali- ja terveysministeriö on 23.4.2014 tekemällään päätöksellä hyväksynyt TTL:n toiminnasta ja rahoituksesta annetun asetuksen (1307/1993) 19 §:n nojalla TTL:n toimintakertomuksen vuodelta 2013, vahvistanut tilinpäätöksen, joka osoittaa 239 932 euron alijäämää ja myöntänyt vastuuvapauden tilivelvollisille vuodelta 2013.

Sosiaali- ja terveysministeriön valitsevat tilintarkastajat ovat tarkastaneet TTL:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2013 - 31.12.2013. Tilintarkastuskertomuksen 23.4.2014 mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot laitoksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

TTL on laatinut toimintakertomuksen noudattaen Valtiokonttorin toimintakertomusohjetta soveltuvin osin.

4. Toimenpiteet

4.1. Työterveyslaitokselle ehdotetut toimenpiteet

TTL:n tulee jatkossa panostaa työterveyshuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen, pk-yritysten ja yrittäjien työterveyshuollon kehittämiseen, työterveyshuollon tietojärjestelmän ja seurannan kehittämiseen sekä työterveyshuollon laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi siten kuin valtioneuvoston asetuksessa 708/2013 säädetään.

TTL osallistuu monikanavarahoituksen selvitystyöhön.

4.2. STM:n toimenpiteet

Sosiaali- ja terveysministeriö kehittää edelleen tulosohtjausta sekä tulossopimusten sähköistä valmistelua ja raportointia.

Peruspalveluministeri

 Susanna Huovinen

Kansliapäällikkö

 Päivi Sillanaukee

JAKELU

Työterveyslaitos
 Ministeriön osastot
 Tulossopimusten valmisteluryhmien puheenjohtajat ja sihteerit
 kirjaamo

TIEDOKSI

Valtiovarainministeriö
 Valtiontalouden tarkastusvirasto
 Valtiokonttori (Netra)
 Sosiaali- ja terveysministeri
 Tarkastuspäällikkö

